

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 80 kr. Nyilvántér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A szélbali agrár program.

— Fővárosi levél. —

Budapest, deczember 1.

(y.) Az a tákolmány, amit a szélsőbaloldal mezőgazdasági program címén a napokban világgá bocsájtott csak azt mutatja, hogy azok az urak semmi hasznosra és okosra nem képesek; valóságos abszurdum, amit ezek az urak összefaragtak és komoly képpel világgá bocsájtottak.

Kárba vesztett dolog volna, ezen, ugy látszik rigmusokba szedett programmal még csak foglalkozni is, de egy párszembeszű kirívó bolondériájával mégis jó lesz szóba állani. Ott van mindenekelőtt a közös vámterület elleni agitáció. Egy agrár párt, a mely első és főfeladatául azt tüzi ki, hogy a mezőgazdaság terményeit minél jobban értékesíthessük és hogy a gazdasági pangáson segítsünk, avval merészkedik korteskedni, hogy szüntessük be az Ausztriával közös vámterületet és huzzunk vámvonalat Magyarország és Ausztria közt.

Ezek az emberek már valóban őrdönögők, mikor komoly arccal ilyeneket akarnak beadni a mi közönségünknek. — Hát csak a szélsőbaloldaliak nem tudják azt, hogy a mi gabonatermelésünknek több mint a felét, akár nyers alakban, akár liszt alakjában Ausztria fogyasztja el? Csak a szélsőbaloldaliak nem akarják tudni azt, hogy, ha mi elzárunk a mi határainkat, egyrészt belefutnánk óriási túltermelésünkbe, másrészt pedig

Ausztria iparterményeire még vámot is reá kellene fizetnünk, miután külön vámterület mellett el nem képzelhető, hogy az összes ipartermelésekre vám és pedig tetemesen magas vám ne szabassék ki.

— Ez volna azután mulatságos áruforgalmi mérleg! — Magyarország talán több száz millióra rugó évi deficizzel volna kénytelen megélni az áruforgalomban. Az az megélni nem is tudna, mert ebben az esetben két év alatt a tönk szélére jutna az ország.

Ez az egy pont elég már annak kitüntetésére, hogy mily zavaros gondolkozások a szélsőbaloldal közgazdasági. Van azonban e programnak egy még mulatságosabb része. Azt mondják, hogy a múlt évben megkötött vám- és kereskedelmi szerződések a szomszéd államokkal tettek minket tönkre, azaz lett volna oka a világ gabnapiacán az árak sülyedésének. Persze arról a közelfekvő és egyedüli okról, amely szembeötlő, hogy t. i. a világon egyszerűen tulproductio van, hogy több búzát termelnek a világon mint a mennyit az emberek el tudnak fogyasztani, és ami megdönthetetlen tény, ők nem vesznek tudomást, arról — struczmadárként semmit se akarnak tudni, hanem ráfognak többek közt a vámszerződésekre, amelyek pedig tudvalevőleg semmi változtatást nem idéztek elő épen a gabonaforgalomra nézve. Megmaradtak régi gabnavámtételeink, csak is számos ipari termékekre szállítottuk le a vámtételeket ami a magyar fogyasztónak tisztán és egyedül előnyére szolgál, ami ellen legfőleg Ausztriában panaszkodhat-

nak az iparosok, de hogy ennek mi köze a gabnaárakhoz, még egy szóval se tudták feltüntetni, míg ellenben nyilván való, hogy legnagyobb hasznot hajtó kiviteli cikkeknek állat kivitelünkre, rég várt előnyt hozott; a mennyiben Németországba és Svájcba a kivitel lehetővé tették hosszú szünet után.

Van is ennek óriási hatása ép Magyarországra nézve! Az összes élő állatok ára hihetetlen emelkedést tüntet fel ezen szerződések létre jötte óta. A gazda már az állatok értékesítéséből magából nagyobb anyagi hasznot huz, mint amennyit a gabnaárak tagadhatlan, érzékeny esése következtében veszített.

De mindezeket hagyján. Tegyük fel, hogy felfordul a világ és egy pillanatra igaza lenne a szélsőbaloldaliak a vám és kereskedelmi szerződésre nézve, de hogyan tanusíthat a szélsőbal a törvényekben való olyan teljes tájékozatlanságot, midőn követeli, hogy a kormány azonnal mondja fel e szerződéseket. Annyi fáradságot mégis lehetett volna venni, hogy a férczmű szövegezője megnézzék az ily szerződéseknek első és utolsó szakaszát. Mert ha megnézi, rögtön látja, hogy azok felmondása absolute ki van zárva: még ha háboru tör is ki, akkor is kötelezők ezen vámszerződések. Még ha leverjük az illető országot, mint tett Franciaországgal Németország, még akkor is érvényesek ezek a vám és kereskedelmi szerződések. Mi a manót akarnak tehát ezek a szélsőbaloldaliak, midőn vastag, szétszórt betűkkel kiáltják a világnak: Fel kell mondani a vámszerződéseket!?

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A „Széttépett Rózsalevelek“ből.

Virágosölgy ölében
Almomba láttalak,
Virágok özönében,
Legszébb sugár alak.

Reám tekintél újra,
Most is oly csodaszép!
A boldogságnak útja
Intett-hívott feléd.

Mint életemnek álma,
Hajnalszép alakod
Ott állt rózsás sugárba
Snap még sem támadott.

Pekry Károly.

Sára asszony.

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —
Írta: Kesztko Mihály.

Fürosa egy történet volt az, melynek legelső intrikája a kártyaszobából indult ki.

Sokan emlékezhetnek még arra a szenzációs eljegyzésre, mely két év előtt kötött a bánfalvi kastélyban.

A vőlegény Breford Henrik volt, a milliomos angol, a menyasszony a bánfalvi kas-

tély urának, Biró Sándornak csodaszép leánya, a tizenhat éves Sárika.

Az eljegyzés így történt. Biró Sándornál fényes estély volt. A kastély csillogó táncsterme olyan volt, mint egy bűbajos virágos kert. A környék összes szépei mind jelen voltak és a toalettek pompája szinte szemképráztató volt.

A ház ura a kártyaszobában időzött. Ez a kemény ember, ki képes volt tizenhárom évig visszavonulni a világtól, hogy a kártyán eljátszott vagyonát szorgalmas, kitartó vas munkával visszazerezze, újra a zöld asztal rabja lett.

A szerencse most sem kedvezett. Mindent az angol nyert a nélkül, hogy egyetlen arczizma megváltozott volna a teméntelen nyereség láttára. Utoljára is ketten maradtak a kártyaszobában. Az angol az asztal közepére tolt az előtte fekvő halom bankót, aranyat és a megváltott fisheket s azután azt kérdezte Biró Sándortól.

— Tartja?

Pár pillanatig csend volt. Biró Sándor azt számította, vajjon ha vesztené, ki tudná-e fizetni az angolt. Oly temérdek pénz feküdt az asztal közepén, hogy Biró látta, ez több mint összes vagyona. Hanem azért mégis azt mondta:

— Tartom.

Az angol kevert, osztott és — nyert. Biró Sándor kissé elsápadt, de csak egy

szemernyi ideig, aztán megint a régi gavallér, hideg arczu ember lett, ki ekkor már tudta, hogy itt csak egy pisztolylövés segít.

Az angol összeszámította az előtte fekvő pénzt, Biró Sándor pedig bont adott róla neki.

Mikor az angol csendes nyugalommal a tárczájába tette a kis papír jegyzéket, nem állt fel az asztaltól, de beszélni kezdett.

— Uram. En tudom, hogy ön nekem adóságát holnap az utolsó krajczárig meg fogja adni és akkor ön koldus. Mondok önnek valamit. Szeretem a leányát, most megkérem, ha ön nekem adja, kitörlöm ezt az éjet emlékezetemből. Nos?

Biró Sándor küzdött magával. Becsületese ember volt és érezte, hogy a mit most tenni fog, nem elég tisztességes dolog. Leányára alkudott.

— Uram, — mondá végre — ön némileg kényszerít engem.

Az angol szónélkül zsebébe nyult, kivette Biró Sándor bonját, fidibuszt csinált belőle és cigarettára gyújtott vele.

— Nos? — kérdé azután.

Biró Sándor felállott, kissé meg volt indulva mikor mondta:

— Breford Henrik, ön meg kapja leányomat.

Es ekkor történt az a szenzációs eljegyzés a bánfalvi kastélyban, melynek olyan rettenetes következményei lettek.

De van ám a szélsőbaliaknak még egy más rettenetes bajuk is: szörnyen haragszanak a *malmokra*. Ezek a rettenetes malmok merészkednek lisztet kivinni külföldre és pedig kitünő lisztet, a melyért p. o. Párisban mmázsánként 46 frankkal többet adnak ma is, mint a legjobb minőségű francia lisztért: velünk pedig megetetik a rosz lisztet.

Minő rövidlátás, vagy inkább rossz-hiszeműség! Jajgatnak és lármáznak ugyanabban a programban, hogy a kormány gondoskodjék mezőgazdasági iparról és egy lélekzetre agyon akarják ütni a malmokat.

Hát van-e nagyobb, fontosabb és belterjesebb ipar, mint éppen a malomipar, a melynek megszűntével vagy csak restringálásával is oly súlyos gazdasági válság állna be Magyarországon, a minőt századok óta nem tapasztaltunk?

BELFÖLD.

Az országgyűlési szabadelővű párt b. P o d m a n i c z k y Frigyes elnökiete miatt tartott tegnapi értekezletén tárgyalás alá vette a közoktatási tárcza költségvetését, melyet a pénzügyi bizottság előadója, **F e n y v e s s y** Ferencz rövid ismertetés után elfogadásra ajánlott. **P r i l e s z k y** Tádé fölhitte a miniszter figyelmét arra, hogy a nem magyar ajku vidékeken minél nagyobb számmal állítsanak föl elemi iskolák, hogy az elemi iskolai tanítók illetményei lehetőleg javíttassanak s jutalomban részesítsenek különösen azon tanítók, kik a magyar nyelv tanításában jó eredményt mutathatnak föl. **B. E ö t v ö s** miniszter utal arra, hogy a jelen költségvetés is tannáságot tesz arról, miként a kormány minden lehetőleg megtesz az elemi oktatásügy fejlesztése érdekében s ez az irány bizonyára a jövő években is folytattni fog. A jutalmakra és segélyekre szánt összeg is jelentékenyen fölemeltetett a jelen budgetben s nem kéli szólni, hogy a jövő évek során e téren is még tovább fog mehetni a közoktatási kormány.

Az előirányzat ezek után változatlanul megszavaztatott.

Végül **S z i l á g y i** miniszter ismertette a választ, melyet a szilácsi fürdőre vonatkozólag hozzá intézet interpellációra adni szándékozik.

A válasz tudomásul vételével az értekezlet véget ért.

Mikor **Biró Sándor** és **Breford Henrik** bementek a táncsterembe, **Biró Sándor** odaintette leányát magához, elhallgattatta a zingányt és kihirdette az ámuló vendégseregnek, hogy leánya ma este jegyet váltott **Breford** Henrikkel.

Szegény Sárika még magához sem tudott térni meglepetéséből, s már újján volt az angol ezer forintos gyémánt gyűrűje és már vagy tizen gratuláltak. Azután sirva fakadt.

Lelkére mintha valami láthatatlan súly nehezedett volna, fejében pedig úgy zibongott, mint mikor vadméhek oduját megbolygatják s azok riadva rebbennek szét.

Gyűlölte, megvetette ezt az angolt, ki hideg, savószin szemével makacsul kereste folyton az ő tekintetét és most mégis az övé kell lenni, mert sokkalta jobban ismerte atyját, mintsem akaratának megváltoztatását remélni merte volna.

Pedig mást szeretett. Nem a zárdából kikerülő leány platonikus, ide-oda hajló szerelmével, ki mindig azt választja ideáljának, ki éppen legközelebb van, s a legtöbb bókot tudja elmondani, ki előtt még rejtett a kettesbeni együttlét titkos csókjainak észvesztő mámorá, s ki előtt még „mindegy” hogy egy végnélküli soupé-csárdás édes közelségével ezt vagy azt ajándékozzon meg, nem evvel a limonádés szerelemmel szeretett, hanem azzal, mely képes bünt is elkövetni.

Ettől az estélytől számított két hétre tűzték ki az esküvőt.

Tizenkét napig nem lehetett látni a szép menyasszonyt. Azt mondta — mikor a bezárt ajtaján zörgettek, hogy ne bántsák, meg akarja siratni leányágát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, december 1.

Kezdeté délelőtt 10 órakor.

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel, Schöber Ernő és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: **Wekerle Sándor** dr. miniszterelnök, **Hieronymy Károly**, **Szilágyi Dezső** és **Festetich** miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. **Pázmány Dénes** interpellációt jelentett be a nagyszombati oláh gyűlés tárgyában.

Ugron Gábor a napirend előtt emlékeztet arra, hogy a zsidóreczepezióról és a felekezetenélküliségről szóló javaslatokat a ház már hat hete elfogadta. Szeretné tudni, hogy a főrendiház miért nem tárgyalja e javaslatokat és miféle befolyások érvényesülnek a javaslatok késedelmezésére.

Elnök utal arra, hogy az elnöki irodából a javaslatok idejében mentek át a főrendiházba. Azt pedig nem tartja helyesnek, hogy itt a főrendiház elnökét kritizálják. (Helyeslés.)

Szilágyi Dezső nem érti azt a türelmetlenséget, amelylyel **Ugron** e javaslatok elfogadását várja. (Zajos derűtség.) Ugy szintén csodálkozik rajta, hogy **Ugron** más javaslatoknál, amelyek még hosszabb ideig vártak tárgyalásra, nem türelmetlenkedett ilyen hevesen. (Viharos derűtség.) Amidőn azonban némi türelemre inti **Ugront**, egyúttal biztosítja, hogy semmi titkos befolyás sem okozza a késést s a javaslatok majd csak napirendre kerülnek. (Helyeslés.)

Ugron Gábor azért türelmetlen, mert sajnálja a javaslatokat, hogy kivégeztetésük előtt olyan sokáig tartják siralomházban. Egyébként valószínűnek tartja, hogy a tárgyalást a kormány azért késlelteti, hogy nem tudja, ő maga melyik temetőbe temetkezzék? (Derűtség balfelől.)

Szilágyi Dezső meg van hatva **Ugron** lágy szívűsége által és csak most, a lágy szívűség révén érti meg, hogy **Ugron** miért akarta e javaslatokat mindjárt itt a képviselőházban kivégezni. (Viharos derűtség.) Ami pedig a kabinet temetkezését illeti, ugyan vigasztalja

Pedig azért nem mert kijönni a társaságba, hogy ne találkozzék azzal az emberrel, kinek odaadta szive egész, mélységes szerelmét. Félt önmagától, hogy nem tud uralkodni érzelmein és odaveti magát annak a keblére, hova szenvedélyes vére minden cseppje vonzotta.

Apja pedig akkor már elmondta annak az éjnek a történetét. Utálatos keserűség fásította meg egész valóját a történetek hallatára. Hát az apja az ő jólétét, könnyelműen eljárt szott jólétét az ő szűzi vérén veszi meg?

Mindig alázatos leány volt a tizenhat éves **Sárika**, de ekkor valami kimondhatatlan elszántság járta át egész valóját.

— Hát jó, — gondolta, — ha az apja eladta, hát ő oda adja magát annak, ki megvette. Ne essék a **Biró** neven fölt.

Tizenkét napig fontolgatta ezt, a tizenharmadik napon bejött a társaságba. — Epen olyan szép volt, mint azelőtt, csak a szemé alatt volt pár sötét gyűrű.

A tizenharmadik napon mert találkozni **Kars Pállal**. Mikor egyedül maradtak, **Kars** lerogyott előtte és úgy kérte térden, hogy ne legyen azé az emberé, utasítsa vissza, még nem késő, hisz ugyis utálja.

Sárika csak a fejét rázta. Ekkor **Kars Pál** azt mondta:

— Hát haljunk meg együtt, szerelmünkért!

Sárika erre is csak a fejét rázta és azt mondta:

— Az nem nehéz, meghalni az eltiltott szerelemért, élni kell tudni azért.

Másnap aztán megesküdött **Breford** Henriknek.

magát. Mert legyen ugyan a sorsa a kabinetnek akármilyen, az bizonyos, hogy azokban a javaslatokban lefektetett elveket nem fogja eltemetni soha senki, azok érvényesülni fognak feltétlenül. (Zajos éljenzés és hosszas taps.)

Következett

a vizeginház.

A valuta tárgyalás során az 1-es §-nál felszólalt

Berzeviczy Albert és megteszi javaslatát az idegen nyelvű előadások korlátozása érdekében. E szerint ezek az előadások az 50-et ne haladhasák meg, és a belügyminiszter engedélyezze. (Helyeslés.)

Makkfalvy Géza csodálja, hogy ő a bizottságban ugyanazt a javaslatot tette s akkor nem fogadták el, most pedig ugyanezt elfogadják. Ez a párturalomnak és korrupciónak dédelgetése. Intő példának a jövőnek ezt az esetet jó lesz megszívlelni. (Helyeslés balfelől.)

Szederkényi Nándor a bizottságban is ellenkezett, itt is ellenzi a javaslatot, mert ez még az előzőleg koncedált feltételeknél is rosszabb. Az indítvány törvénybe iktatja az idegen nyelvű előadásokat s így a magyar kultúra leküzdésére szolgáló trójai lovat ajánlja nekünk **Berzeviczy**. Nem fogadja el a módosítást. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Bartók Lajos nem zárkozik el az idegen kultúra elől és helyesnek tartja, ha legalább így korlátozzák az idegen nyelvű előadásokat. De arra nézve is szükségesnek tart intézkedést, hogy ne mind az 50 előadás egyfolytában tartassék meg, mert így aztán 50 előadással lehetne foglalni pl. a haut saizont. (Helyeslés.) Ha erre nézve is történik intézkedés, szívesen megszavazza a módosítást. (Helyeslés.)

Herman Ottó osztja **Szederkényi** aggodalmait és ő is azt tartja kötelességül, hogy az utolsó pillanatig védeni kell a magyar kultúra érdekeit. Körömszakadtáig küzdenek ők a németzengerajok és orfeumok ellen és ezzel szemben látja a hivatalos apparatust, amely törvénybe iktatja az idegen nyelv jogosultságát. Na hát szóló soha sem fogja a magyar kultúrát így arcul csapni és ezen álláspontjához híven a módosítást sem szavazza meg, amint nem szavazta meg az egész javaslatot sem. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Madarász József arra kéri **Berzeviczyt** hogy vonja vissza módosítását, hogy ne iktassuk törvénybe az idegen nyelvet. Az eredeti javaslat nemzeteti szempontból még előnyösebb volt, habár köszönet abban sincs. Ilyet mivelni, mint amit az a módosítás kontemplál, az ezredeves ünnep előtt elkövetni nem szabad, nem lehet. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Egy hónapig ott iaktak a bánfalvi kastélyban, eközben **Breford** megvette a szomszédos uradalmat, s azután átköltöztek a saját kastélyukba.

... Egy év pergett le csendes egyhangúságban. Egy év múltán történt csak valami.

Breford Henrik egy nap azt mondta apósának:

— Te **Biró Sándor**, a te leányod engem megcsal.

— Minő badarság!

— Még nem tudom biztosan, csak sejtem.

— Ugyan honnan?

— Honnan? Hát csak onnan, hogy eddig olyan volt hozzám, mint egy jégcsap, hetekig alig hallottam egy fél szavát, most pedig szól hozzám, nevetgél, még dalol is néha.

— Furcsa — mosolygott **Biró** — hát te ebből azt következteted, hogy megcsal? Ellenkezőleg most kezd beléd szeretni.

Breford olyan arcot mutatott, mint a kinek nincs nyére az ilyen beszéd, még hozzá is tette.

— Ne mondj rossz vicceket. En mind ebből csak azt látom, hogy a leányod engem megcsal. Na ha megbizonyosodom, furcsa vége lesz ennek.

Ezzel szétváltak. **Biró Sándor** nem is törődött vele többet, olybá vette az egész dolgot, mintha az ő angoljának raptusa támadt volna. El is feledte hamar.

Az angol pedig jól sejtett. Hiszen **Sárika** asszony lett, ki végre is érezte, ha képes volt életben maradni szerelméért, legalább élvezze is. Mivel is tudná az asszony gyűlölt férjét megbosszulni, mint azzal, hogy megcsalja. No hát, **Sára** asszony meg is csalta.

Horánszky Nándor szintén az ellen van, hogy veszedelmes és megalázó a magyar kultúrára nézve az idegen nyelvű előadások törvénybeiktatása. Tessék intézkedni erre nézve az intézet alapszabályaiban, vagy más hasonló módon, de ne törvénybe iktatással. Módosításban javasolja, hogy az alapszabályok keretében szorítsák meg az idegen előadásokat. (Helyeslés balfelől.)

Ugron Gábor emlékeztet arra, hogy Deák Ferencz nem akart a nemzeti színháznak szubvenziót adni, mert akkor majd kérni fognak szubvenziót a nemzetiségek is. Csernatony 1875-ben nyíltan követelte, hogy a segélyt szubvenzió elnevezéssel ne a dalműnek, hanem egyenesen a nemzeti színháznak szavazzuk meg, mert a mi törvényeinknek nemzeti törekvéseinkről tanúságot kell tenniük. Es úgy lett. Hol vagyunk most azoktól az idők-től? Mi nem vagyunk perzentekre magyarok, akik akarnak lenni legyanak. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Fenyvesi Ferencz szólni akar.

Sima Ferencz: Hány perzentos hazafiságu?

Fenyvessy Ferencz: Olyan sok, hogy abból adhatok Sima képviselő urnak aki igen rászorul. (Derűtség. Felkiáltás balfelől: Miféle beszéd ez?) Méltó felelet Sima ur kérdésére. Egyébként a módosítást elfogadja, bár jobb szerette volna, ha módosítás nélkül fogadták volna el a javaslatot. De bár a módosítás is csak az ellenzékre való tekintettel történik és ha most az ellenzék ennek is opponál, ez csak azt bizonyítja, hogy nem érdemes az ellenzék megnyugtásával törődni. (Helyeslés jobbfelől. Zaj a baloldalon.)

Vajay István személyes kérdésben deklamált.

Sima Ferencz szerint Fenyvessy olyan magatartást tanúsított ebben a javaslatban, hogy hazafiságból 100%-ot senkinek nem adhat, ép úgy nem, mint a jobb oldal...

Elnök: Tessék a kifejezéseket megválasztani. (Helyeslés.)

Helfy Ignác ezt a vitát a nemzet becsületére valónak tartja, mert tanúsítja, hogy a magyar mennyire féltékeny érdekeire. Csak sajnálni tudja, hogy ebből a féltékenységből a jobboldal nem indikál magának semmit. Itt nem az a baj, hogy idegen előadásokat akarnak tartani, mert hisz ilyeneket hallottunk a népszínházban is, sőt még a nemzeti színházban is. De arról van szó, hogy ez a színház kezdetben egészen nemzetközinek indult és úgy látszik, mentől többet akar megtartani ebből a kezdetben kitűzött tervből. Ez a baj. (Helyeslés a szélsőbalon.) Az alapszabályokban való megszorítást ő sem tartja helyesnek, mert az alapszabálynak módosítása magá-

tól a vállalatától függ. (Helyeslés a szélső balon.)

Polonyi Géza amellet a tegnap hangoztatott kijelentése mellett szól ma is, hogy igenis az a kölcsön nem kölcsön, hanem ajándék. Legalább ahhoz a feltételekhez kellene kötni a kölcsönt, hogy a színház előbb fölépüljön. Figyelmezteti egyébként a házat, hogy Nádaynak már van engedélye és így a főváros egyelőre nem is adhat engedélyt, továbbá hogy egy vigszínház készül egészen magántó kéből.

A vitát bezárták.

Berzeviczy Albert válaszol az előbbi szónokok személyes vonatkozásaira.

Hieronymy Károly belügyminiszter kijelenti, hogy Horánszky módosítását nem fogadhatja el, ellenben a Berzeviczyt elfogadja. (Helyeslés jobbfelől. Egyébként őt nem személyes szempontok vezetik, hanem az érdemben levő tekintetek. (Helyeslés.)

A ház Berzeviczy módosításával fogadta el a szakaszt és vita nélkül elfogadták a többi szakaszt is.

Öt perc szünet volt.

A földmívelési költségvetés.

Gajari Odön előadó röviden ismerteti, a költségvetés főbb számain, amelyek vidensé teszik, hogy földmívelési érdekeink a kellő méltánylásban részesülnek. Egyelőre tehát csak egyszerűen utal a költségvetésre és ez utalással ajánlja azt elfogadásra. (Élénk helyeslés.)

Festetich Andor gróf földmívelési miniszter engedelmet kér, hogy a vita megkezdése előtt szóljon, mert ez a kérdések és az általános helyzet tisztázására jó hatással lehet. (Helyeslés.) Elismeréssel szól hivatali elődéről, a melyet ő is folytatni akar, de egyben érvényesíteni óhajtja saját, éveken át szerzett tapasztalatait és ismereteit is. (Élénk helyeslés.) Rendszeresen óhajt segíteni bajainkon, melyek tagadhatatlanul vannak, és amelyek különféle okok következményei. A bajok első orvoslási módul azt vallja, hogy a termelést olcsóbbá kell tenni, mert így a versenyt jobban állhatjuk ki a többi termelő állammal. Állását e tárcza élén úgy fogja fel, hogy ezt a célt egy törvényhozási mint adminisztratív uton lehetőleg előmozdítsa. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Szem előtt tartja továbbá a gazdasági élet ozélszerűsítését, javítását, ami versenyképességünket szintén emelni van hivatva. Ki óhajt terjedni továbbá mindazokra atényezőkre, amelyek alkalmasak gazdasági működésünket intenzívebbé tenni. (Élénk helyeslés.) Mind e működésében azonban számít arra, hogy vállalva fogunk együtt dolgozni a jót, csak azért, mert bizonyos párttól jön, nem fogjuk elítélni. (Zajos, általános helyeslés.) Gazdasági

szempontból szükségesnek tartja továbbá a szőlészet regenerációját folytatni. Bár eddig is sok történt ebben a dologban, de azért ezeket az intézkedéseket még sem tartja elégségesnek. Szükségesnek tartja a létező szőlőtelepek megnagyobbítását az olcsó szőlővessző termelhetése szempontjából, hogy így különösen a szegényebbeket segíthessenek. (Élénk helyeslés.)

Budapest, december 1. (Saját tudósítónk távirata.) A képviselőházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Festetich programját élénk helyeslés és teszés fogadta.

Szilágyi felelt Polonyi interpellációjára a szliácsi fürdő ügyében. A megnyugtató választ tudomásul vették.

Ezután **Pázmány** terjesztette elő következő interpellációját:

Interpelláció a belügyminiszter urhoz.

1. Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak a folyó hó 28-án Nagy-Szebenben megtartott román választók gyűléséről, illetve az ott hozott határozatokról?

2. Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak, hogy e határozatok 6-ik pontja szerint egy az országban lako összes nemzetiségekből összehívandó kongresszus megtartása czéloztatik?

3. Van-e tudomása a t. belügyminiszter urnak, hogy az ugynevezett román érdekek képviselőjére egy titkos bizottság választott N.-Szebenben, melynek különös feladatát képezi a magyarországi oláhság és a külföld között az összeköttetéseket fenntartani és ápolni?

4. Mindezen tényekkel szemben mi a t. belügyminiszter urnak a véleménye, illetve mit szándékozik tenni, hogy végre valahára a magyar állampolgárok nyugalma és békéje megóvassék a nemzeti-igazalmaktól.

Hieronymy mindjárt felelt, s kijelentette, hogy a hivatalos jelentés megérkezése után a szükséges intézkedéseket elrendeli.

A válság és a szenzációs sajtó.

— Fővárosi levél. —

Budapest, december 1.

Mégis csak nagy kár: közeledik az ujévi előfizetési idény és minden utánjárás és minden dramaturgiai művészettel is scenált jelenetezés dacára ne sikerült volna krízis félelmet, krízis reményeket támasztani és táplálni, legalább még csak három hétig, hogy az olvasó közönség minél sürűbben rohanjon a postára, hogy feladhassa idejében előfizetési utalványát azon lap kiadóhivatalának, amely a legváltozatosabb, a legtöbb és a legpikánsabb híreket tudja feltálatni olvasóinak.

Ez a kormány mégis kiméletlen és szivtelen, hogy egy csapásra egészen komolyan véget akar vetni ezen gyönyörűséges állapotnak, amely már az idén a félévi előfizetési időszak kellő közepén is csinált hasonló, oly nagy hasznót hajtó krízis heteket, és most minden nógatás dacára nem akarja elhinni a buzgó lapok hirtelenségének egy részét sem; nem akar sehogy sem konfliktusba jönni sem a koronáva sem a képviselőház többségével.

Valóban nagy kiméletlenség a **W e k e r l e** kormánytól, hogy ezt a kedves szolgálatot meg nem teszi a lapoknak, de hiába, különösen **Wekerle** miniszterelnök, úgy látszik, — ezt azonban csak az ellenzéki lapok állítják, — sehogy sem akar többé a sajtó kedvében járni, amióta az „**Othon**” nagy bankettjén részt vett és azt a szép beszédet tartotta a sajtó hivatásáról. A 4 krajczárért kapható egyes példányok minden jól felfogott érdeke ellenére egy egészen konszolidált kormányt és egy aránylag nagyon csendesen működő országgyűlést tart fenn.

Rettenetes!

Már hiába, ezentul legalább egy időre mégis csak így lesz. Szemére lobbantották a miniszterelnöknek még azt is, hogy ő az utóbbi időben, különösen bécsi útja alatt mennyire elzárkózott volt és hogy semmiféle hírlapíró —

Sára asszony hang nélkül fordult le a diványról. Breford Henrik felemelte, megcsókolta a sebeket, s aztán csendesen sirni kezdett.

Nagyon furcsa volt a szerelme annak az angolnak.

Mikor kisírta magát, áthajtatott **Biró Sándor**-hoz. Kezet fogtak egymással és ekkor **Breford Henrik** azt mondta:

— A leányod meghalt.

— Sárka, meghalt?

— Igan, agyon löttem.

Biró Sándor egy lépést tett hátra azt gondolta, **Breford** megörült.

— Rá jöttem, hogy meg csal, hát agyon löttem.

Biró Sándor lerogyott egy székre. Az angol párszor végig sétálta a szobát, végre megállt apósa előtt.

— Nem jó volt az, öregem, kieszelve ott a kártyaszobában. Én ugyan elégettem az egész fidibuszt, hanem te a leányod felét adtad csak nekem. Csak a testét a lelkét nem. No hát most már vége.

Megint kezdte a sétát. Lassankint egész beesteledett; a kandalló tüze világított a szobában. Hirtelen megállott **Biró** előtt s ezt mondta:

— Jó éjszakát **Biró**. Valamit elfelejtettem. A revolveremben maradt még három golyó, azt még kilövöm.

— És ki is lötte. Hanem egyiket magára.

Kars Pál az alatt az egy év alatt ezerszer is ostromolta szerelmével a szép, szerelmes asszonyt és végre **Sára** asszony az ezeregyedik forró szenvedélyes vallomásra engedett. Belevetette magát a szerelem édes, menyét adó mámorába és élvezte annak részegítő italát, ha mindjárt bűnösen is.

Addig-addig itták azt a részegítő szerelem italt, míg végre elvesztették józanságukat és elvakultak.

Breford Henrik pedig mindig élesebben látott. Már tudta ki az, kivel neki meg kell osztzkodni egy asszonyon, csak alkalomra várt.

No az nem is késett. A szerelmesek szinte megdermedtek, mikor **Breford Henrik**, kit ők mérföldekre képzeltek, csendes flegmával rájuk nyitotta az ajtót.

Köszönt nekik, aztán egész udvariasan megkérte **Kars Pált**, lenne szives most őt feleségével egyedül hagyni, beszélni valója van vele.

Mikor **Kars** után bezáródott az ajtó és elhagyottak lépései, **Breford** az asszony felé fordult és azt mondta neki:

— Asszonyom ön megcsalt engem **Kars Pállal**. A mi **Kars Pál** urat illeti, hozzá semmi közöm, ő kalandot keresett, hanem önnek bűnös a lelke, meg mindene. Én hát most agyon fogom löni önt.

Sára asszony halálra dermedve nézte, mint hozza elő férje a niklizottbuldog revolverét, s mint teszi bele a töltényeket.

Breford Henrik azután a nélkül, hogy meg-rándult volna egy izom arozán, felemelte a revolvert és kétszer egymás után az asszonyra lőtt. Mind a két golyó a szívet furta át.

egynek kivételével — nem fogadott. — Ez igaz, csak az nem igaz, hogy azelőtt másként járt volna el. — A különbség csak a következő: Azelőtt a hivatalos hírlapíróknak egy egész léha serege, mindig ott ólalkodott a bécsi bank-utczában ilyen alkalmakkor és ha soha sem is tudott bejutni Wekerle szobájába, ezen urak a várótermében órákon keresztül ott maradtak, hogy legyen meg legalább a színezete annak, mintha ők, tudja Isten milyen bizalmas lábon álltak volna a miniszterelnökkel. És folyt azután a sok távirat váltás és telefonbemondás, és a hívívó urak folyton azzal tetszelegtek önmaguknak mintha egyenesen a miniszterelnök külön megbízásából, vagy kérésére történnék, a mit az illető urak híreszteltek. Mikor ezt a miniszterelnök végre megsokallotta — hisz nem szokott minden egyes alaptalanságot mindjárt harsonával demontálni — s a sok hirhullám közt el is merült számos részlet, s a miniszterelnök kiadta az utasítást, hogy lakosztályának semmiféle részében ne tűrjék ezeket a hivatalos urakat. Akkor következett be ezen ugynevezett hírlapírók még osnyább viselkedése.

Ök t. i. odaállottak a kapu elé és ha a miniszterelnök hazajött valahonnét, az illetők mindannyiszor rögtön ráfogták, hogy a királynál volt a burgban. A szó legigazibb értelmében rárohantak a miniszterre, kísérték jó darabig, persze maguk beszéltek, kérdeztek, s a miniszterelnök egy szót sem válaszolt, ők a saját gondolataikat, fecsegéseiket kiadták mint a Wekerlétől nyert értesülést. Most azonban a miniszterelnök annak is véget vetett s a legszigorubb utasítást adta ki az ellen, hogy a ház körül ólalkodhassanak ezen urak, a kiket ő magához hivatna, ha rájuk szüksége volna. Volt e miatt nagy dörmögés, dünyögés, panasz s egyik-másik csakugyan úgy akart bosszút állani ezen az ő véleménye szerint méltatlan bánásmódon, hogy a legéktelemebb hazugságokat kürtölték a melyeket az első pillanatban a lapok, a melyek nem tudták mi a való s mi nem, le is nyomattak, de a hazugságok sántítanak még a mostani korszakban is s csak hamar kiszűlt a turpisság s remélhető, hogy jövőre abban hagyják ezt a módot, helyesebben modortalanságot.

Arra még ugy sem volt eset, hogy a sajtó egyszerre, a leghitelesebb alakban nem értesült volna arról, a mi tény s a mely tényeknek közlése megengedhető volt. Azt a szemrehányást nem lehet tenni a mostani kormányának, hogy nem volna elég méltányos a közvéleménnyel és a nyilvánossággal szemben, de annak megítélése, hogy mit lehet publikálni és milyen alakban, az talán mégis magának a miniszterelnöknek, a párt vezérének megítélése alá esik.

IDŐJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órákor 762.6 milliméter. délután 2 órákor 764.7 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 0.3, délután 2 órákor C° + 2.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órákor DN. 2. délután 2 órákor N. 1. Felházat: reggel borult, ködös, délután borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 2 milliméter hó.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Deczember 2. —

Változó felhőzet. — Hűvös. — Éjjeli fagy. — Jelentékeny csapadék nélkül.

Mikor olcsóbb a lakás.

— Váratlan fordulat. —

Mi türes tagadás benne, bizony oda jutottunk, hogy Aradon drágák a lakások. Családos ember, ha ugy a feleségén kívül még vagy hat gyermek is kapaszkodik munkától fáradt karjaihoz, ráadásul még azért is sopánkodják, hogy vajjon — kap-e jó lakást.

A mellett, hogy drága a lakás, válogatósnak is a házi urak.

— Hány gyereke van? — kérdi a háziur a lakást kereső urat.

— Kettő . . .

— Akkor 100 frt a lakás.

— Igen, de barátom, három gyermekem van.

— Sajnálom uram, akkor 150 frt a lakás . . .

— De nézze csak házmester, hátha megvallo, hogy a negyedik leány?

— Akkor két száz forint a lakás.

— És ha igazán megvallo, hogy öt gyermekem van.

— Akkor kétszázötven forint.

A szegény családapa elrémül ebben a licitációban és a hatodik gyermeket szépen elhallgatja, különben 300 frton alól be nem költözhetett volna a lakásba.

A fiatal embereknel egészen másként van a dolog, de sokak panassa után ép olyan jól tudom, mintha velem történt volna meg. Egyik másik nagyon drágán fizeti meg a csendes szobácskát s mikor beköltözik, akkor sül ki, hogy egész banda van az udvarban. Az egyik zongorázik, a másik hegedül, a harmadik flótázik, akad még olyan rossz izlésű lakó is, aki ehhez a bandához dudál is.

Az én Jenő barátom is sokat panaszkodott nekem, hogy a házi kisasszonyuk folyton énekel s ráadásul drágán kell a lakást megfizetni.

— Majd segíték én a bajon.

— Hogy-hogy?

— Ma elseje van. Ha kíváncsi vagy, hát jöjj el most hozzám.

Kíváncsi voltam, hát elmentem. Mikor a kapu alatt beléptünk, éppen a házikisasszony jött velünk szembe. Jenő határtalan udvariassággal üdvözölte amire a házikisasszony alig utánozható kedves mosolyival válaszolt.

— Kedves kisasszony — szólítja meg Jenő, — van egy kérésem.

— Hallgatom.

— Nagyon kérem, délután énekeljen ismét valami hos s z u dalt.

— Óh nagyon szívesen.

— De nagyon hosszút.

— És miért?

Jenő az ajkára harapott s aztán hirtelen mégis csak kimondotta a választ.

— Tudja drága kisasszony, ma délután jön a háziur bekasszalni a házbért, aztán arra akarom kérni, hogy a d j a o l c s ó b b é r t a l a k á s t.

A kisasszony megharagudott, nem enekelt többet, de Jenő, ha meg fizette is a lakás árát. élt tovább ott lassan, csendesesen.

PESSZIMISTA.

HIREK.

Deczember 2. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Bibián. — Protestáns naptár: Bibián. — Görög-keleti naptár (november 20.): Gergely. — A nap két 7 óra 11 perczkor, nyugszik 3 (ra 56 perczkor.

Deczember 3. Hétfő. Róm. kath. naptár: Ferencz. — Protestáns naptár: Ferencz. — Izraelita naptár: Toldoth. — Görög-keleti naptár (november 21.): B.-A. felaj. — A nap két 7 óra 13 perczkor, nyugszik 3 óra 55 perczkor.

Szabadágharoz emléktárgyak országos múzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Vonatok közlekedése.

— Érvényes 1894. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
<i>Budapest felől indul:</i>	<i>Budapest felől érkezik:</i>
Nagyvárad reggel 5.18	Vv. Csabáról reggel 9.10
Szolnokig d. u. 5.56	Nagyvárad este 8.42
Gyorsvonat reggel 8.20	Személyvonat reggel 6.10
Személyvonat d. e. 11.30	Személyvonat d. u. 3.55
Személyvonat este 9.45	Gyorsvonat este 6.55
<i>Erdély felől:</i>	<i>Erdély felől:</i>
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinről reggel 7.—
Soborsinig d. u. 2.30	Gyorsvonat d. e. 8.10
Személyvonat d. u. 4.30	Személyvonat d. e. 11.—
Gyorsvonat este 7.05	Személyvonat este 8.55
<i>Temesvár felől:</i>	<i>Temesvár felől:</i>
Vegyesvonat reggel 6.20	Személyvonat d. e. 10.43
Vegyesvonat d. e. 11.35	Vegyesvonat d. u. 3.44
Személyvonat d. u. 5.—	Vegyesvonat este 10.55
<i>Szeged felől:</i>	<i>Szeged felől:</i>
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.50
Személyvonat d. e. 9.—	Személyvonat este 6.45
Vegyesvonat d. u. 4.20	Személyvonat este 10.—
<i>Gurahoncz felől:</i>	<i>Gurahoncz felől:</i>
Személyvonat reggel 6.40	Személyvonat reggel 8.—
Személyvonat d. u. 5.23	Személyvonat este 6.50
Vegyesvonat d. u. 12.30	Vegyesvonat d. e. 11.43

— Az „Aradi Nyomdatársaság“ feleit értesítjük, hogy mindazon sürgős munkákra nézve, melyek a *vasárnapi munkaszünetből* kifolyólag vasárnap végezhetők, értekezhetni Varga Józsefnél, a nyomdatársaság üzletvezetőjénél (*Kiss Ernő-utca 4. szám.*)

— A hivatalos lapból. A király B u r i c h József nyugalmazott századosnak, valamint törvényes utódainak a magyar nemességet az „otocaci“ elnével díjmentesen adományozta.

— I. Ferencz József, Magyarország apostoli királya, 1848 deczember 2-án vette át a kormányzást. Ma van tehát a 46-ik évfordulója annak, hogy legalkotmányosabb uralkodó királyunk az ő bölcsességével, tapintatával s alattvalói iránt számtalan ízben fényesen kimutatott jóságával országunkat Isten kegyelméből kormányozza. A haza minden templomában imát rebegnek ma az apostoli királyért, ohajtva, hogy Magyarország javára és dicsőségére még igen-igen soká viselje Szent István jogarát!

— Advent. A mai nappal veszi kezdetét az a d v e n t, mely a keresztény világnak a karácsonyi ünnepekör beköszöntését is jelzi. — Ahitatos, hitbuzgó lelkek visszavonulnak ebben a négy hétben a zajosabb vigalmaktól s bőjtben, istennek tetsző önmegtartóztatásban gyakorolják magukat, hogy előkészüljenek arra a nagy ünnepre, mely a megváltó születésének évforduló napja. Már holnap kora reggel megszólal a harang, r ó r á t é r a h i v a a keresztény emberiséget. Így lesz ez négy héten keresztül minden nap, míg az advent véget nem ér s el nem következik újból a vigasság ideje.

— Az új érsek. A hivatalos lap tegnapi számában az alábbi legfelsőbb kéziratot olvassuk: Vallás- és közoktatásügyi magyar miniszterem előterjesztésére M i h á l y i Viktor lugosi gör. szert. kath. püspököt gyulafehérvári illetőleg balázsfalvi gör. szert. kath. érsekké és metropolitává kinevezem. Kelt Bécsben, 1894. évi november hó 9-én. F e r e n c z J ó z s e f, s. k. B á r ó E ö t v ö s L ó r á n d, s. k.

— Az elsüllyedt házak. A Kossuth-utca sarkán lévő ektor építése alkalmával bizonyos kellemetlenségek merültek fel, melyeket a közönség lapunk közléseiből igen jól ismer. A Magyar-utca két sarkán lévő épületek falai megpedeztek, s ezért a tanács azok egy részének lebontását rendelte el. Az angolok megfelelőbbézték a tanácsi határozatot, az hozva fel okul, hogy a tanács a lebontási munkálatokkal járó költségeket az ő terükhöz számíttatta fel, holott azt ők saját munkásaikkal is végeztethették volna. A tanács a felebbezést e l u t a s i t o t t a.

— Az állami tisztviselők lakpénzét az 1893. IV. t. cz. négy osztályban állapította meg. E megállapodás azonban csak azon állomáshelyekre terjesztetett ki, melyek a katonai lakbérosztályok valamelyikébe sorozva voltak, mint A r a d s így azon városok s községek, melyek katonai lakbérosztályzatokba sorozva nincsenek, egyelőre a törvény által megállapított lakbérosztályok közül az utolsóba osztottak. Minthogy ezekre nézve a törvény kimondja, hogy eként sorozandók a törvény által megállapított második, harmadik s illetőleg negyedik osztályok valamelyikébe, hogy a helyi házbér-vallomások átlaga alapján állapíthatók meg, mely katonai lakbérosztályzatba tartoznának: a pénzügyminiszter megindította a h á z b é r e k k i p u h a t o l á s a iránt a tárgyalásokat s ezek alapján a katonai lakbérosztályzatok, illetve az 1893. IV. t. cikkben megállapított lakpénzosztályok valamelyikébe leendő sorozás iránt január hó elsejétől kezdve szándékozik a minisztertanács hozzájárulásával intézkedni.

— A csatornázásról. A csatornázás vas csöveit most rakják le az emberek. E csöveket az ellenőrző bizottság kipróbálja. Tegnap a P e k á r Károly, H a j e k Rezső és V i r á g h Lajosból álló bizottság kipróbálta a nyomásra készült csövek erejét, s vaggongyárban felállított készülékkel. Kipróbáltak husz folyómétert a 200 milliméteres átmérőjű, s négy folyómétert a 350 milliméteres átmérőjű vascsövekből, s azok mindegyikét kifogástalannak találták. A csövek 1.6 atmoszféra nyo-

eszünkbe az a hagyományos mondás: Arad a szépek városa.

Es milyen fényes tanúsága a tegnapi est maga is, hogy mily jószívűek a mi uraszo-nyaink és hölgyeink, kik az árvákért, azoknak jóvoltáért olyan fényes táncestet tudtak rendezni mint a tegnapi volt.

Tarka, csillogó sokaság gyűlt nyolcz órára a nagyterembe a fehér asztalok mellé, hogy a táncz előtt meghallgassa a 83-ik ezred kitűnő zenekarának hangversenyét. A nyolcz számból álló műsor minden egyes pontját nagy élvezettel hallgatta az elegans közönség.

A Riepl személyes vezetése mellett működő zenekar valóban meg is érdemelte azt a figyelmet, melyet a hallgatóság iránta tanusított. Kitűnő és szabatos előadásokkal bár mindnyája kitűnt, de különösen: Hunyadi László nyitánya, „Dal Aegirhoz“ II. Vilmos császár szerzeménye; Bajazzók stb.

Városunk kitűnőségei nagy számban voltak jelen a tegnapi esti estélyen. Így ott voltak:

Szathmáry Gyula kir. tanácsos alispán, Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester, Vásárhelyi Béla, Boros Beni. Vásárhelyi László, Purgly János Barabás Béla dr. orsz. képviselők, Bánhidy Antal br., Institóris Kálmán, Végh Aurél, Spiegelfeld br., vezérőrnagy és még igen sokosan.

Az egyenruha is nagy számban volt képviselve, így Gaudernak József ezredessel a császári huszárok, br. Schönfeld őrnaggyal az élén a császári gyalogság, s végül Butykay Adám honvéd őrnaggyal a honvéd tisztek.

Az előirt műsor lejátssza után kezdetét vette a táncz. A párok a katona zenekar és Nagy Józsi felváltott játéka mellett élvezték a táncz édes, kiváltságos jogait a késő hajnali óráig.

Valóban a négyzet védasszonyait nagy elismerés illeti azért a fíradhatatlan buzgalomért, melylyel több mint 800 frtot jutlattak a szegény árvák pénztárába, a mellett hogy egy élvezetes estét szereztek a fiatalságnak.

Az estélyen megjelent hölgyek névsorát báli tudósítónk — tán hiányosan — a következőkben adja:

Leányok: Salacz nőv. Jakabfy Ella, Bohus Margit, Vásárhelyi Juliska, Janka és Margit, Török nőv. (Dézna) Zubor Ella, Kristyóry Mariska, Antalfi Boriska, Avarfy Sári, Winter nőv., Tessényi Anna (Borosjenő), Andrányi nőv. Schäffer Margit, Farkas nőv., Rónay nőv., Eöry Eszter, Kositzky Gizi stb.

Asszonyok: Boros Beniné, Vásárhelyi Béláné, Purgly Jánosné, Végh Aurelné, Koritsánszky Bert, Purgly Lajosné, Vásárhelyi Lászlóné, Bánhidy Antal báróné, Enyeter Ferenczné, Gaudernak Józsefné, Rónay Jánosné, Avarffy Imréné, Winter Adolfné, Neuman Dánielné, Fényes Kálmánné, Barabás Béláné, Kristyóry Jánosné, Zubor Gyuláné, Mészáros Tivadarné, özv. Antalfy Endréné, özv. Hudetz Ferenczné, Sármezey Endréné, Petrovics Elekné, özv. Andrányi Károlyné, Lustig Hermanné, Schulhof Károlyné, Herczel Illésné, Borsos Béláné, stb.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVESZET.

A színház műsora:

December 2. (Vasárnap) Délután: Tiszteletes az keservei. Este: Liliomfi.

* A „Szókimondó asszonyság“-nak meg van a maga varázsereje. Tegnapi arányilag igen rövid idő alatt a nagyérdemű került színre s ezuttal is igen szép közönséget vonzott a házba a bérlőkön kívül. Ugy látszik, csakugyan kasszadarabja lesz Leszkaynak, a mit első sorban Delli Emma és Gál Gyula művészetének köszönhet.

* Kohn Izabella k. a. hangversenye ma d. u. fél órakor lesz a „fehér kereszt“ nagytermében, Schleichner Amália k. a. Hőszy Jakab és Schreyer Hary urak közreműködésével. A műsor a következő: 1. Nyitány zongorára 4 kézre, előadják: Hőszy és Schreyer urak. 2. a) Mascagni: Romancz a „Parasztbecsület“ című operából. b) Brandsky. Blumen énekl. Kohn I. urhölgy. 3. Godard: Concerto Romantique, előadja: Schleichner urh. 4. a) Behr: „Die Welt ist mein“ b) Mascagni: „Entsagung“ c) Taubert: „In der fremde“ énekl. Kohn I. urhölgy. 5. Raff: „Cavatina“ előadja: Schleich-

ner A. urhölgy. 6. Wagner Richard: Ballada a „Bolygó hollandi“ című dalműből, énekl. Kohn I. urhölgy. 7. Magyar dalok: énekl. Kohn I. urhölgy. Jegyek árai: Körszék 2 frt Zártszék 1 frt 50 kr. Belépti-jegy 1 frt, vált-hatok íj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* A Magyar Mese és Mondavilág-ból, Benedek Elek magyar mesekönyvéből a 18. és 19. füzetet kaptuk meg s így nem sokára befejeződik az öt kötetre tervezett mű második kötete. Pompásan illusztrált, szebbnél szebe mesék és mondák váltakoznak a két füzetben is, nevezetesen: A rózsza, A királykisasszony özipője, A székely asszony, A farkas és a róka, Rák és mász, A táltos királykisasszony, A bátyám lakodalmá, Kilencz, Az ördög hidja, Világszép sárkány, Rózsa, A világvándor herceg, Szűz Mária keresztleánya, A tülökvár, A vén asszony és a halál, A banya. Egy füzet ára 25 kr, 10 füzeté 2 frt 50 kr. Az első kötet (10 füzet) pompás kötésben 3 frt. A nagybecsű könyvet még mindig meg lehet rendelni az első füzetből kezdve, a kiadó Athenaeumnál.

* Zurnallsztika. Porssolt Kálmán, folyó hó derekán megváltik a „Nemzet“ szerkesztőségétől, s december 15-én átvesszi a „Fővárosi Lapok“ szerkesztését, a mely szépirodalmi lap eszentul politikai tartalommal bővülten fog megjelenni. — Balogh Pál ismert jeles publicista, a ki eddig a „Budapesti Hirlap“-nál működött, december 1-én a „Pesti Napló“ szerkesztőségébe lépett át. — Rudnyánszky Gyula a „Debreczeni Hirlap“ felelős szerkesztője, a lap szerkesztésétől tegnap visszalépett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Szélhámos rágalmozó. Érdekes tárgyalása volt tegnap az aradi kir. törvényszéknek. Ozebe István berzovai lakos volt csendőr állott a büntető tanács előtt, hogy elvegye méltó büntetését. Az eset a következő: Ozebe István feljelentette Fleischer György berzovai csendőr őrsvezetőt a parancsnokságnál, hogy az feleségét folyton megveréssel fenyegeti. Az ügy megvizsgálására Török Sándor aradi csendőr főhadnagy utazott Berzovára, ki az egész dologban nem talált semmi olyat, mely — Ozebe István feljelentése szerint — megfelelné a valóságnak. Ozebe István ekkor Török Sándor főhadnagy ellen is vizsgálatot kért, mivel az szerinte nem járt el helyesen az ügyben, megfélemlítette a tanukat és még több ilyen érveket hozott fel. Ozebe István ezen viselkedése miatt úgy Török Sándor, valamint Fleischer György őrsvezető is rágalmozás miatt vádat emelt Ozebe István ellen. A tegnap tartott végtárgyaláson meg is kapta azt, mit méltán megérdemelt. Elítélték rágalmozás vétsége miatt 14 napi fogházra és 10 frt pénzbüntetésre.

TÁVIRATOK.

Az orsz. kiállítás igazgatója.

Budapest, december 1. (Saját tud. táv.) Az országos kiállítás igazgatója: Graenzstein Béla miniszteri tanácsos lesz.

Kossuth Ferencz választói joga.

Budapest, december 1. (Saj. tud. táv.) Kossuth Ferencz czeplédi választói és választhatói jogosultságát a curia elismerte.

Bosnyák kiállítás Budapestén.

Budapest, december 1. (Saj. tud. táv.) A kereskedelmi muzeum által rendezett karácsonyi bazárt ma mutatták be a budapesti sajtó képviselőinek. Legérdeke- sebb a bosnyák kiállítás, a mely a műipari tárgyak, szönyegek, szövetek, stb. gazdag tárlatát állítja a látogatók elé.

A vigszínház igazgatója.

Budapest, december 1. (Saj. tud. táv.) A vigszínház igazgatója Várady Antal lesz.

Hirtelen halál.

Szatmár, december 1. (Saj. tud. táv.) Pap Sándor volt nagykárolyi főkapitány szívzselhüdesben meghalt.

Vonatösszeütközés.

Hódmezővásárhely, decz. 1. (Saj. tud. táv.) A ma hajnalban Szegedről jövő egyes vonatba, a Szegedről Csabára indított vonat mozdonya a gépész vigyázatlanságából beleütközött. A mozdonyvezető és két utas kisebb sérülést szenvedtek, több kocsi porrá tört. A kár huszezer forint.

Caprivi lemondásának oka.

Berlin, december 1. (Saj. tud. táv.) Caprivi volt birodalmi kancellár annak idején a császárnak 4 uj, a gyalog csapatoknál létesítendő félzászlóalj iránt tett előterjesztést, mely előterjesztés elutasítása, mint most kiderül, sokban hozzájárult Caprivi gróf állásának megingatására és elbocsáttatására.

A japán-kínai háború.

London, decz. 1. (Saj. tud. táv.) Mint a »Times« jelenti, a japán kormány, minden eshetőséggel számolva, a megindított béketárgyalások dacára minden előkészületet megtesz, melyek egy téli hadjárat folytatására szükségesek.

Feltűnő elutazás.

Konstantinápoly, decz. 1. (Saját tud. táv.) Nagy feltűnést kelt a franczia nagykövetnek, Cambonnak gyors elutazása.

A reformáló császár.

Pétervár, decz. 1. (Saj. tud. táv.) A Kaukázus kormányzója, aki Sándor császár temetésére ide érkezett, még 14 napig itt marad, hogy a birodalmi tanácsban nyilván a császár kívánatára, több a Kaukázusra vonatkozó reformjavaslatot terjesszen be.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi polg. takarékpénztár-részv. társ. forgalmi kimutatása 1894. nov. hóról.

Takarékpénztári betétek.

Álladék mult hó végén	frt 1.414.203.22
Betétel folyó hóban	„ 125.078.41
Összesen frt 1.539.281.63	
Visszafizetés ugyanezen idő alatt	„ 112.880.77
Álladék folyó hó végén	frt 1.426.400.86

Záloglevél:

Álladék mult hó végén	frt 1.867.300.—
Kibocsájtott folyó hóban	frt 15.000.—
Összesen frt 1.882.300.—	

Váltóeszámitás.

Tárcaálladék mult hó végén	frt 729.235.61
Lesz. mitoltatott folyó hóban	„ 290.767.15
Összesen frt 1.020.002.76	

Beváltatott és visszleszámit. ugyan- ezen idő alatt	„ 307.185.01
Tárcaálladék folyó hó végén	frt 712.817.75

Előlegek értékpapirokra:

Álladék mult hó végén	frt 415.932.95
Új előlegek folyó hóban	„ 16.793.35
Összesen frt 432.726.30	
Visszafizetés ugyanezen időszakban	„ 22.978.38
Álladék folyó hó végén	frt 409.747.92

Jelzálog-kölcsönök:

Álladék mult hó végén	frt 2.068.074.12
Engedélyeztettek és kifizetve f. hóban	„ 34.275.—
Összesen frt 2.102.349.17	
Visszafizetés ugyanezen időszakban	„ 17.810.85
Álladék folyó hó végén	frt 2.085.038.32

Pénzforgalom:

Álladék mult hó végén	frt 29.662.07
Bevételek folyó hóban	„ 754.957.08
Összesen frt 784.619.10	
Kifizetettek ugyanezen időszakban	„ 733.291.54
Készlet folyó hó végén	frt 51.327.56

Arad, 1894. nov. hó 30-án.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czégg jelentése. —

Budapest, december 1.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kínáltak a vételkedv tartózkodó volt, az irányzat szilárd lett, elkelt 20,000 mm. változatlan árákon. **Eladások:**

	mmásza	kg	frt
Tiszavidéki	2000	82.	6.95
"	100	82.	6.85
"	100	81.5	6.75
"	100	81.5	6.75
"	1500	—	6.90
"	100	—	6.82 1/2
"	400	81.	6.8 1/2
Pestvidéki	100	82.	6.67 1/2
"	100	81.	6.67 1/2
"	100	80.5	6.75
"	100	80.	6.70
"	200	80.	6.70
"	100	79.	6.67 1/2
"	300	79.	6.67 1/2
"	200	79.	6.67 1/2
Székesfehérvári	600	80.	6.70
"	900	79.	6.70
"	2670	79.	6.70
"	900	78.5	6.67 1/2
Dunai	5000	78.5	6.70
Bácskai	800	79.	6.70
Bánáti	1000	80.	6.72 1/2
Baranyai	500	78.5	6.40
Bihari	100	80.5	6.70
Zab	100	—	6.15
"	200	—	5.90
"	500	—	5.80
"	200	—	5.85

Határidőüzlet: Szilárd külföldi jelentésekre az üzlet nálunk is szilárdan indult buzában, ezt mindvégig megtartotta s 1-2 krral magasabban is zárulnak, tengeri és zab szintén szilárd s pár krral magasabban jegyzik.

Zárul 12 órakor

Buza márczius—április 1894	6.76—6.77
Buza szeptember—október 1894	7.12—7.18
Tengeri május—június 1894	8.10—8.12
Tengeri őszre	6.70—6.72
Zab márczius—április 1894	—
Zab őszre	6.08—6.04
Káposzta-repoze	11.—11.15

Külföld: New-York: buzára 1/2—5/8, tengerire 3/8—7/8 magasabb, Chicago: buzára és tengerire 1/4—1/2 magasabb, Páris szilárd, London szilárd, Liverpool tartott.

Értéktőzsde: Ma nemzetközi papírok kisé szilárdabban indultak, de később a realizációk és eladási kedvre lanyhultak. — Helyi papírok változatlanul indultak s kevés üzlet mellett úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	895.80
Magyar hitelrészvény	493.—
Osztrák államvasút	389.25
Rima-Murányi	274.—
Déli vasút	108.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi nov. hó 30-án. Hízott sertés árak: 1. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 42.—48. krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 42.—48. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 43.5—44. krig. Fialat közép (pkint 251—320 krig súlyban) 43.5—44. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 43.—44. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 42.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kgr. súlyban) 42.5—48. krig. — Könnyű (pkint 220 kgr. terjedő súlyban) 42.—44. krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg. felüli súlyban) 42.5—48. krig. Közép (páronként 220—260 kgr. súlyban) 42.5—48. krig. — Könnyű (páronként 220 kgr. terjedő súlyban) 39.—41. krig. Sertésleltetés szám 1894. nov. hó 28-án volt készlet 136,794 darab. 1894. nov. hó 29-én felhajtattott: 1234 darab. 1894. nov. 29-én elszállított 4203 drb. 1894. nov. 30-án maradt készletben 138,825 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. december 1.

Magyar aranyjárdék 4%	123.25
Magyar koronajárdék 4%	97.50
Magyar arany 4 1/2%	127.25
Magyar esüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1876.	125.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—

S z e s z ű z e t.

— Deczember 1. —

Jobb kereslet folytán az üzlet a múlt héten meg-szilárdult és az árak valamivel emelkedtek. Ma jegyzéseink: Keszaru nagyban avors szesz 58.—, kicsi yben 58.50 nordio nélkül per 100 liter % beieertiv 35 frt fogyasztási adó.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, deczember 1. d. u. 5 óra.

F	a	j	Irányat	100 kg. ár
				frttól frtig
Buza bászági uj				6.55 6.80
Buza tiszavidéki				6.60 6.85
Buza pestvidéki				6.55 6.80
Buza fejeermegyei				6.55 6.80
Buza bácskai				6.65 6.90
Roze uj, I-ső rendű				5.30 5.35
Roze uj, II-od rendű				5.25 5.30
Arpa takarmány				6.65 6.05
Arpa égetni való				6.30 7.—
Arpa sörfőzdei				7.35 6.30
Zab				5.90 6.20
Tengeri bászági				5.45 5.55
Tengeri másncmü				—
Káposzta-repoze bászági				—
Köles				6.— 6.60
Buza szept.-okt.				7.10 7.11
Buza mároz.-ápr.				6.78 6.77
Buza máj.-jun.				—
Roze szept.-okt				—
Tengeri jul.-aug.				—
Tengeri aug.-szept.				—
Tengeri októberre				—
Zab mároz.-ápr.				6.02 6.08
Zab szept.-okt.				—
Káposzta-repoze ang.-szept. 1894.				11.05 11.10

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. J. (Arad) Csodálatos ember lehet ön, ki beküldött versének születését imigy okolja meg: Ohajtván megpróbálkozni a verseléssel: bátor-kodtam stb. . . Nem gondolja, hogy a verseléshez, más valami is szükséges a próbálkozáson kívül. Valami rimelés, tiszta forma érzék, s főképen gondolat. Hagyja kérem a verselést, mert ha így folytatja, beteljesedik csakugyan az az önre nézve végzetes dolog — mint verse utolsó sorában írja — „Boldog e földön nem leszek én soha.”

A tűz. (Pankota). Nem lehet megértani, hogy ez „A tűz” mi akar lenni? Leírás, novella töredék, vagy talán tűzoltói értekezés. Nem használhatjuk.

VIZJELZÉS.

1894. évi deczember hó 1-án reggel 8 órakor észlelt viz-állások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézősén.

Észlelési állomás	Hőmérték °	Időjárás	Vizállás cztimétr.	Mérgustagság cztimétr.
Branyicska	+ 1°	borult	— 58	—
Arad	+ 1°	borult	— 138	—
Makó	+ 1°	derült	— 37	—
Szeged	+ 2°	derült	— 18	—
Gyoma	—	—	—	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
A — jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.
Arad, 1894. deczember 1.

A m. kir. folyamamérnöki hivatal.

Aradvárosi

színház.

Évadbérlet
61. szám.

Havibérlet
1. szám.

Vasárnap, 1894. deczember 2-án

Délután 8 1/2 órakor, félárakkal:

Tiszteletes ur keservei.

Bobózat 4 felvonásban. Kneissel után magyarosította: Mátray B. Béla.

Kezdeté 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

LILJOMFI, vagy: a két kőbor színész.

Eredeti vigjáték dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Szigligeti Ede.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Deczember 1. —

Arany Kulcs szálloda: Schwartz Manó kereskedő, Szt.-Márton. Veress Ferencz gyógyszerész, Vinga.
Vasúti szálloda: Reif János kereskedő, Budapest.
Dr. Petroviciu István ügyvéd, Zsámbér. Mózes Márton kereskedő, Budapest.

KIS LOTTO.

Bécsi:

33, 24, 72, 47, 68.

Temesvári:

90, 34, 20, 72, 64.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTTÉR.*

TELEPHON 14.

795 12—*

Ajánlom az eddig kályhafűtésre legjobbnak bizonyult

LUPÉNYI KŐSZÉNT

bérmertve Aradon bárhova szállítva ómizott zsákokban

ZRINYI-UTCZA 4 SZÁMU

raktárából az alanti osztályzással:

I-ső rendű SALON (drb) szenet 100 kg-ként	frt 1-50
I-ső „ KOCZKA kő 100	1-45
I-ső „ KOVÁCS 100	1-50

Nagybani vételnél kedvezményes árajánlattal szolgál kiváló tisztelettel

DRATSAY LAJOS.

Rendelés felvételi iroda: Forray-utca sarkán.

Sóltz Béla

férffehérneműek raktára

Aradon, Andrásytér 17. (Sóltz-ház.)

Üzlet feloszlása miatt

a raktáron lévő összes áruk

olcsóbban adatnak el mint bármely

végeladáson.

KLAPOK ALAJOS

Arad legnagyobb, leglátogatottabb és legkényelmesebben berendezett

fényképezési műterme

Templom-utca (Minorita-palota)

Ajánlja a nagyérdemű közönség szives figyelmébe műtermében legújabbban készülő **Saison** fényképeit, felelőség mellett minden nagyságu **Portrait** vititől egész életnagyságig **Albumin** vagy az állandóságáról és szépségéről közkedveltségnek örvendő **Platin** papírosra

Párisi művészek által készülő

olaj és Chromo-festményeit.

Ujabb berendezését gyermek-fölvételekhez, melynek segítségével egyhuszad másodperc alatt történik a fényképezés.

Továbbá, minden a fényképezéshez tartozó munkák elvállalását. Szobák, festmények és tájak fényképezését stb.

Kérem üzletemet, mely a Minorita-palota udvarában van, más üzlettel össze nem téveszteni. Miért is kérem a ozimet figyelembe venni.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánkozik minden bárhol és bárki által hirdetett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, a készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kossoroztak. Mind az ő világrészben el van torjedve. Egy darab 8 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje szerint, legmegbízhatóbb szer hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian. Biztos hatású és ártalmatlan szer. Ből összeállított hajfestőszer — Egy üveg 1 frt 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje. Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 35 k r A Rozsnyay-féle

Serail-arczkenőcs. Az arcon mutatkozó szepilk, pattanások és májfoltok elűzésére a legalkalmasabb szer, mely bőrét tisztításában minden más szert felülmul. Egy kis tégely 70 kr. és egy nagy tégely 1 frt.

Anosmin. A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor. Kifünő minőségűek, dr. Szabó Gyula világhírű pinc.éjéből. Ára 1 üvegnek 8 és 5 frt.

Ménesi aszúbor. Egy 35 centil. üveg 1 frt 50 krajczár.

Chinabor. 2% Chinatartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Vasas Chinabor. 2% Chinin- és vasoxydtartalommal. Egy 30 centiliteres üveg 1 frt.

Pepsinbor. 2.5% tartalommal. Egy 20 centiliteres üveg 1 frt.

Üvegmaró tinta. Egy üveg 1 frt.

Salon-bengali tüzek. Füst és szag nélkül, vörösbarna és sárga színben. Egy kr 2 frt.

Magnesium fáklyák. 150 normal gyertya-fénynyel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 frt 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 frt 10 kr.

Iroda tintapor. (Fekete vagy violaszínben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsama. A megfagyott kezet vagy lábát 3-4 nap alatt biztosan meggyógyítja. Egy tégely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szer. Mindenféle eredetű rheumás és osztonfájdalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhögés elleni pora. mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ára 40 kr.

Mindenféle gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. Ugyancsak ezen gyógyszertárban minden vegyviességet a legbiztosabb el fogadtatnak és lelkiismeretesen teljesítetnek. 828.

15929/1894.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 24040/552. 1893. sz. a. alkotott s kormányhatóságilag jóváhagyott a cselédmenedék-ház alapról és cselédkiházasítási jutalmakról szóló szabályrendelet 4. §-a értelmében ez évre kiutalványozandó, — egy 200 frtos, valamint ugyan ezen alapról az elmúlt 1893. évről jelentkező hiányában fennmaradt 200 frtos jutalom lesz az arra érdemes cselédeknek kiadandó.

A kiházasítási jutalomban részesülhetnek törvényes házasságra lépésük alkalmával mindazon jó és hűséges magaviseletű havi vagy évi bér mellett szolgáló 18-ik életévet betöltött, de 30 évet még túl nem haladott helybeli vagy idegen illetőségű nőcselédek, kik kizárólag vagy főleg a házban, vagy a cseléd egyes tagjainak szolgálatában teljesítendő munkára fogadtattak fel s Arad szab. kir. város törvényhatósági területén egy helyen s egyfolytában legkevesebb 3 éven át jól és hűségesen szolgáltak, erkölcsileg kifogás alá nem esnek s a beírásban ezen alapra a díjat megfizették.

A szolgálat időtartamára beszámítatik az az idő is, melyet a cseléd oly szolgálatban töltött, mely szolgálat a cseléd tartó elhalálása miatt szünt meg.

Jelentkezők közül előnyben részesülnek azok, kik a) egy helyben huzamosabb ideig szolgáltak; b) egyenlő minőség esetén összes szolgálati idejüket véve legrégebben szolgáltak.

Azon nőcselédek, kik kiházasítási jutalom elnyeréséért pályáznak, kötelesek az év december havának 1-ső napjától 15-ik napjáig kérvényüket a kapitányi hivatalhoz vagy írásban beadni, vagy kérvényüknek jegyzőkönyvbe való felvétele végett a kapitányi hivatalnál személyesen megjelenni.

A kérvényhez melléklendő folyamodó keresztlevele s mindazon hiteles okmányok vagy bizonyítványok, amelyek alapján a kiházasítási összegért folyamodik.

A kérvényben megnevezendő továbbá folyamodó leendő házastársának neve, foglalkozása és illetőségi helye.

A beadandó kérvények erre kinevezett bizottság által fognak tárgyalatni és a jutalom utalványozása végett a város tanácsához javaslattal beterjesztetni.

Az illető jutalmazott tanácsi határozattal értesítettetik, hogy a kiházasítási összeg kiutalványozását a tanácsnál kérelmezheti és pedig a határozat kézbesítésétől számított 60 nap alatt az illető lelkészi hivatal által kiállított esketési bizonyítvány mellett, mely esetben a tanács a 200 frtot kiutalványozza.

nyitvány mellett, mely esetben a tanács a 200 frtot kiutalványozza.

Ha a fennebb kitett idő alatt az összeg kiutalványozása nem kéretik, vagy jutalmazott a házasságot lelkészi bizonylattal nem igazolja, a jutalmazásra ajánlott igényét elveszti. Mennyiben lehet a fennebb megszabott határidőt meghosszabbítani, azt időről-időre meghatározni, a tanácsnak van joga.

Arad, 1894. november hó 16-án.

Sarlot Domokos
főkapitány.

M. k. államvasutak. Üzletvezetőség Debreczenben.

30563/1894. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán 1895. évi márczius 31-én a vasúti vendéglő bérlete lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 50 kros bélyeggel és »Ajánlat a m. kir. államvasutak Nagy Károly állomásán levő vendéglő üzlet bérletére« felirattal ellátott, nemkülönben a kellő okmányokkal felszerelt, boritékba zárt és lepecsételt ajánlatok 1895. évi január hó 2-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége titkári hivatalához posta útján térti bevénnyel nyújtandók be; ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz o. é. frt készpénzben küldendő be — függetlenül az ajánlattól — a debreczeni üzletvezetőség gyűjtőpénztárába posta útján jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozással.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Hungária-kávéház épület II. em. 12. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12 és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők, mirt is az ajánlattevőktől feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezendő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy a pályázók közül — tekintet nélkül a felajánlott bérletösszeg nagyságára — szabadon választhasson.

Debreczen, 1894. október hó 1-én.

Az üzletvezetőség.

Aradi nyomdarészvénytársaság könyvnyomdája Aradon.

Fő-út 51. sz.

az „Aradi és csanádi egyesült vasutak“
palotájában.

Telefon sz. 151.

Papirzacskók

erős és jó minőségű papirból gyártva

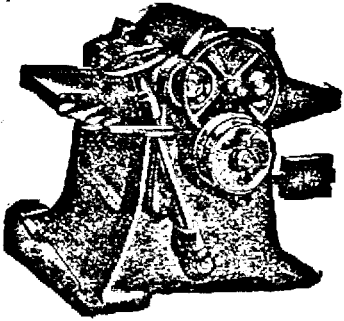
mindenféle nagyságban

nálunk raktáron tartatnak és czégnyomással együtt olcsó áron kaphatók.

Német amerikai gépgyár.

Kirchner Ernő és Társa Leipzig-Sellerhausen.

Fióközlöt és gépraktár: Budapest, VI. kerület, gyár utca 35. szám.

Kizárólagos különlegesség: fűrészelő- és famunkáló gépek. Felajánlja fűrésztelepeknek, épület- és butorasztalosoknak parkett gyáraknak, kocsigyáraknak stb. Elismert legjobb s minden vilákiállításon az első ér-

mekkel kitüntetett keretes, hasító és vízszintes fűrészeit, gyalulógépeit, szalag és körfűrészeit, marógépeit, esztergapadjait, parkettgégeit stb., valamint kézhajtású gépeit is.

Referenciák: az első budapesti és vidéki gyárak. Egyedül Magyarországon 1000-nél több gép van üzemben. Szakértői felvilágosításokért, katalógusokért, valamint ajánlatokért szíveskedjék fordulni 877. 5-8.

Kirchner Ernő és Társa budapesti fióközlötéhez VI., gyár-utca 35. sz.

Nemes faju teli almák nagyobb és kisebb mennyiségben kaphatók

Rónai és Schärerernél
Tökölly-tér 1-ső sz. (sarok boltban.)

3-5 hetes szopós malaczkát megvételre keresünk.

Téli áruk! Az olcsóság esedéje! a hol mindent fél árban lehet venni csakis, de csakis Kilényi R. és Társa

7, 14 és 30 kros bazárjában
a színházépületben, a 13 vértanu szobor
átellenében van. 536 9-9

Iskolai táskák potom árért.
Alkalmi ajándékok
hihetetlen olcsó áron.

Gyermekjátékok majdnem ingyen.

Gyermek és férfi kalapok minden árban.
Gyermek és férfi ingek, harisnyák, nyak-
kendők, gyermekokcsik, utazó bőröndök,
esernyők, stb. stb. 813.

o'csóbban mint bárhol.

Aradi első takarékpénztár.

Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

F. é. december hó 18-án d. e. 9 órakor a fentebbi helyiségben 1894 évi szept. hó végeig lejárt **ékszer, arany és ezüst tárgyak** az alapszabályok 64. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali tefizetés mellett elárvereztetnek, mely árveréshez a venni szándékozók tisztelettel meghívattak.

Kelt Aradon, 1894. évi nov. 30-án.

Az igazgatóság.

Joghallgató

ügyvédnél irodai alkalmazást keres.

Azonnal beléphet.

Czime a kiadóhivatalban, vagy oda ajánlatot kér „Jogász” néven.

Csak 3 forint.

A legszebb és legcélzesebb

karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva

1879-ben.

844. 7-10

Arcképek életnagyságban
bármely beküldött fénykép után. Előleg 1 frt. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,
Jutalomdíjazott műterme Bécs, Praterstrasse 61.,
(azelőtt grosse Pfarrgasse.)

RÉVAI TESTVÉREK kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása

mindenki által beszerezhető minden anyagi megerősítés nélkül azáltal, hogy e tekintélyes könyvtár 3 frt havi részletfizetés mellett szállítjuk.

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI
megjelenik 100 kötetben
2000 iven, erős papíron, nyolczadrét alakban, diszkötésben.

Diszkötésben

250 frt.

Havi részlet
csak 3 frt.

Összesen
100 kötet fog megjelenni.

Kötetenként átlag 20 ivvel. Félévenként 10 kötet jelenik meg és küldetik meg egyszerre.

Gyűjtőknek, valamint mindazoknak, kik e kiadás érdekében fáradoznak, husz rendelés után egy diszkötésű 250 frt értékű tisztelet-példányt, egyes rendelések után készpénz-jutalékokat fizetünk. — Gyűjtőik ingyen adatk.

Kötésünk által, melyet e díszes gyűjteményhez külön magyar stíli rajz alapján készítettünk, e gyűjtemény a könyvtár díszévé válik.

Fizetendő Budapesten

Rendelő-lap

Révai Testvérek
könyvkereskedésnek

Budapesten, Váci-utca 1. szám.

Ezennel megrendelem jelen előrajz alapján

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadását

100 kötetben, 2000 iven, — 100 vászon diszkötésben 250 frtért
100 fűzött kötetben 200 frtért

Fizetendő Budapesten.

- a) Kötelezem magamat a rendelés keltétől kezdődő egymástáni havi 3 frtos részletfizetéseket a fenti összegnek mindaddig fizetni, míg a teljes mű ára törlesztve nincs.
- b) Kötelezem magamat félévenként 10-10 kötetet 25 frtnyi utánvétellel átvenni.

Egyszermind tudomásul veszem, hogy félévenként 10-10 kötet évenként tehát összesen 20 kötet fog megjelenni és nekem két csoportban megküldetni. A részletfizetések be nem tartásakor a részletfizetési kedvezmény megszűnik.

Kelet Lakhely

Név Állás

A rendelő-lapot használni és nyitni a kötetek elvételéhez szükséges.

Jókai Mór összes művei
nemzeti kiadása
100 kötet ára:
fűzve 200, diszköt. 250 frt.

Páratlan alkalmat nyújt egy egész könyvtár megvásárlására. Magánosok, iskolák, egyesületek, intézetek

havi 3 frtos részletfizetéssel

alapját vehetik privát, iskolai, intézeti vagy egyesületi könyvtáraknak. Az egész ország óhaja volt, hogy Jókai összes művei egyöntetű szép kiadásban gazdagoknak és szegényeknek hozzáférhetővé legyen. Mi megadjuk a kedvező feltételek nyújtása által ezen közkívánatot teljesítésének lehetőségét Jókai közkincsévé lesz az egész nemzetnek a nemzeti kiadás által.

Csekély havi részletek mellett minden könyvkereskedőnél kapható.

Dürr Testvérek

fűszer-, csemege-, gyarmatáru-, ásványviz- és borkereskedése

az „arany szarvashoz“ Aradon, fő-ut 2. sz. a városházzal szemben.

Az őszi idény beálltával ajánlunk a nagyérdemű közönségnek friss és legjobb minőségű csemegéket, u. m.: különféle **sajtokat, halmeműeket, hideg felvágottakat, salátákat, zناimi uborkát és bozeni befőtteket**, továbbá a legfinomabb **teákat, teasüteményeket, rumokat, magyar és francia cognacokat, pezsgő- és peccsenye-borokat**. Nemkülönben ajánljuk a legjobb gyártmányu **czukrot, friss érkezesű kávékat, rizseket, főzelékeket és szép hegyi rózsaszőllőt**, továbbá mindennemű fűszereket a legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett.

Midőn a nagyérdemű közönség b. pártfogását kéri bátorkodunk, magunkat tapasztalt jóindulatába ajánlva, maradunk

kiváló tisztelettel

Frissen lőtt nyul darabja 80 kr.

Dürr Testvérek.

ENGEL D.

Budapest, IV., Gróf Károlyi-utca 28.

CZÉG-, CZIM- ÉS CZIMERFESTÉSZETI MŰTEREM,

zászló- és diszitési-czikkek gyára,

készít minden szakbeli cikket izléses és tartós kivitelben a legolcsóbb árszámítás mellett.

Czimerek, zászlók és egyéb diszitési tárgyak kölcsönbe adtnak.

Nagy raktár: Lampionok és léghajókban.

Aradi légszeszvilágítási részvénytársulat.

Hirdetmény.

Mától fogva a pirszén ára métermázsánként:

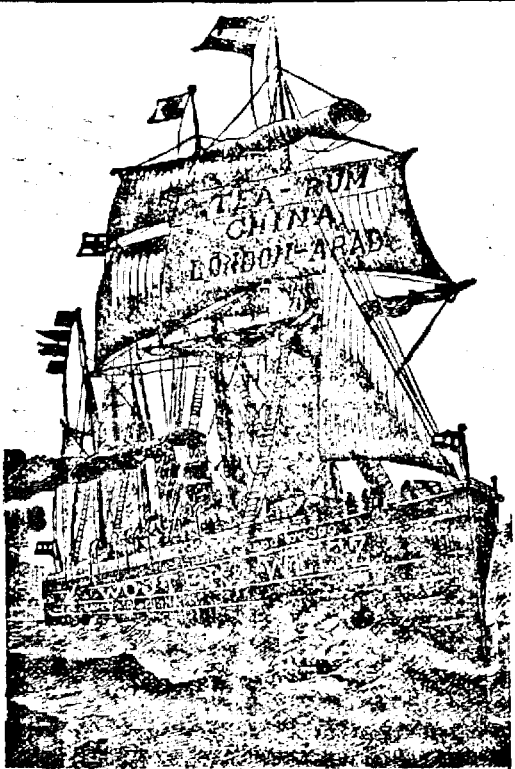
kicsinyben . . 2 frt — kr,
5 m.-mázsányi

vételtől felfelé 1 frt 80 kr.

Arad, 1894. decz. 2.

VOJTEK és WEISZ gyógyáru-üzlete Aradon.

TEÁK	frt	kr.
Tea valódi Caraván 0 sz.		
kimérve 1 Kilo	24	—
" 100 gramm	2	70
" 10 gramm	—	30
eredeti csomag = 1 orosz font	10	—
Tea valódi Caraván 1 sz.		
kimérve 1 Kilo	15	—
" 100 gramm	1	70
" 10 gramm	—	20
eredeti csomag = orosz font	6	25
Tea valódi Caraván 4 sz.		
kimérve 1 Kilo	10	—
" 100 gramm	1	10
" 100 gramm	—	12
eredeti csomag = orosz font	4	25
Tea valódi Caraván 6 sz.		
kimérve 1 Kilo	8	—
" 100 gramm	—	90
" 10 gramm	—	10
eredeti csomag = orosz font	3	50
Tea valódi Caraván 8 sz.		
kimérve 1 Kilo	6	—
" 100 gramm	—	70
" 10 gramm	—	08
eredeti csomag = orosz font	2	50
Tea esásárkeverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
" 100 gramm	1	10
" 10 gramm	—	12

TEÁK	frt	kr.
Tea mandarin keverék legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	8	—
" 100 gramm	—	90
" 10 gramm	—	10
Suchong I. rendű		
kimérve 1 Kilo	6	—
" 100 gramm	—	70
" 10 gramm	—	08
Suchong II. rendű		
kimérve 1 Kilo	5	—
" 100 gramm	—	55
" 10 gramm	—	06
Pecking Congo legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	10	—
" 100 gramm	—	10
" 10 gramm	—	12
Pecco virág legfinomabb		
kimérve 1 Kilo	12	—
" 100 gramm	—	35
" 10 gramm	—	15
töredék finom szitált		
kimérve 1 Kilo	4	—
" 100 gramm	—	45
" 10 gramm	—	05

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai legfinomabb		
nagy üveg (7/10) Lit.	3	—
közép üveg (3/10) Lit.	1	50
kicsiny üveg (0.15) Lit.	—	50
Liter	4	—
eredeti Jamaicai finom		
nagy üveg 0.7 Lit.	2	—
közép üveg 0.35 Lit.	1	—

RUMOK	frt	kr.
Rum eredeti Jamaicai finom		
kis üveg 0.15 Lit.	—	40
Liter	8	—
Jamaicai I. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	50
közép üveg 0.35 Lit.	—	75
kis üveg 0.35 Lit.	—	80
Liter	2	—

RUMOK	frt	kr.
Rum Jamaicai II. rendű		
nagy üveg 0.7 Lit.	1	—
közép üveg 0.35	—	50
kis üveg 5.15	—	20
Liter	1	20
Hungaria		
nagy üveg 1 Liter	1	—
kis üveg fél Liter	—	50

Női és férfi sapkák, gyermekruhák, Szőnyegek és paplanok

Női, férfi és gyermek fehéreneműek.

Kilényi C. és Társa

**Arad, Andrassy-tér 20. (Arena épület.)
A „kék golyó“-hoz.**

A közeledő saison változás beálltával bátorkodunk a nagyrabesült közönséget, valamint mélyen tisztelt vevőinket értesíteni, hogy női divat közmű, rövidáru norinbor gi és fehérenemű cikkekkel álló raktárunkat az

őszi és téli idényre

mindennemű újonságokkal dusan felszereltük, u. m.: legjobb minőségű mosásban szilartó parchetek, csának és flanellek, téli szövetek, Jäger alsó ruházat, harisnyák, koftyúk, sapkák, karmantyuk, posztó és berliner kendők.

Nemkülönbön legjobb gyártmányu vászon, chifon, canavász, csinvat és asztal-neműekben, mely cikkek **ugy minőség mint olcsó ár tekintetében minden versenyt fölülmúlnak.**

Midőn az eddig irányunkban tanusított becses pártfogást megköszönjük, kérjük azt a jövőben is fenntartani, miért is mint eddig, szolid és pontos kiszolgálást bisto-sítunk. Becces pártfogásért esd

812.

téljes tisztelettel

Kilényi C. és Társa.

Utazó és kézi bőröndök.

Gyapju és pamut kezyük és harisnyák

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

16574/1894. sz.

Felhivás.

Arról győződtem meg, hogy a kereskedők nagyobb része üzletük előtt a gyalog és kocsi-ut közötti utcaterületre különféle üzleti árukat, üres ládákat helyeznek el.

Miután a fennebb érintett terület a város tulajdona s kocsi és gyalog közlekedésre van szánva, annak magánosok által leendő elfoglalása már azért sem tűrhető — de különben is az árukirakás haladó városunknak zsbárus kinézést kölcsönöz.

Ennélfogva felhivom az érdekelteket, hogy a gyalog és kocsit közötti utcaterületre többé semmiféle tárgyakat ki ne rakassanak, mivel ellenesetben a legszigorubb büntetés fog alkalmazásba vétetui.

Aradon, 1894. november 28.

Főkapitány ur helyett

Nyáry Béla

alkapitány.

Arad sz. kir. város polgármesterétől.

79 | 894. pm.

51 9—02

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönsége részéről közhírré tétetik, hogy a városi árvapénztárból és a város által kezelt alapokból törlesztési kölcsönök vehetők.

Fizetendő évenként: 23 évi törlesztésre 8%, a melyből töke törlesztésre esik 2%, 26 félévi törlesztésre 7 1/2%, a melyből töke törlesztésre 1 1/2% fordittatik. 32 évi törlesztésre 7%, a melyből a tőketörlesztésre 1% számoltatik el. A kölcsönvevők jogában áll kölcsönt a törlesztési időn belül is félévi felmondásra a félévi kamat különbözet megtérítése mellett visszafizetni.

Arad 1894. január 10.

Salacz Gyula,

királyi tanácsos polgármester.

2437/1894. pm.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a vértanu szobor kerítésének tervezetére nyitott pályázat következ-tén benyújtott pályamunkák közül a pályabíró-ság az első díjat: »Észnek hódol az érc«; a másodikat: »A munka szorgalma«; a harmadikat a »Kemény« jeligés pályamunkáknak ítélte.

Ezzel kapcsolatban a díjat nem nyert pályamunkák beadóit felhivom, hogy pályamunkáikat a folyó évi december hó 15-ig hivatalomban átvenni sziveskedjenek.

Ezen határidő eltelte után a jeligés levelek elégettetnek, a pályamunkák pedig a városi rajz iskola rajzgyűjteményéhez csatoltatnak.

Arad, 1894. évi november hó 25.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

20392/894

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mindazok, kik halottaikat az aradvárosi 2681. sz. tjkvben 6354. h. r. szám alatt felvett Gábor-dülőben fekvő külhatárbeli temetőben (melynek használata 1886. évi január 1-től kezdve beszüntertett) temettek el, a mennyiben halottaik hulláit más temetőbe akarják átszállítani, azt 1896. január 1-ig eszközöltessék, mert azontul a temető területet annak telekkönyvi tulajdonosa mezői gazdasági célokra korlátlanul használhatja, és az ott eltemetett hullák kiasatását, amennyiben az nem hatósági rendeleten alapulna, megtagadhatja.

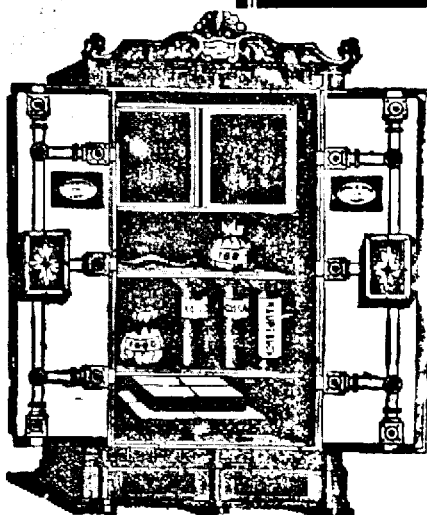
Arad, 1894. október 6-án.

A városi tanács.

SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

A os. kir. osztr. és a m. kir. miniszteriumok s államvas-utak szállítói

tűz és betörés ellen biztos kis kézi és nagy

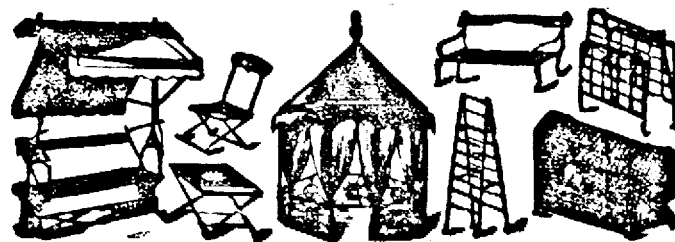
pénzszekrények

gyári raktára.

Községek számára kivételesen 26% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Asonkivül ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai

H O W E,

Karikahájó

WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és cipészek részére.

Mindennemű varrógépek javítása is eszközöltetik.

Varrógépekhez szükséges kellek. 581

SINGER L. S.

SINGER L. S.

1894.

ŐSZ.

1894.

NEUMANN

férfi-, fiu- és gyermek-ruha áruháza
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 9. SZÁM.

Telefon 238. sz.

 Szabott árak.

1845. ALAPITTATOTT 1845.

RAKTÁRAK:

Bécs, Máriahilferstrasse 35-ik szám.

Bécs, Kärnthnerstrasse 31-ik szám.

Arad.
Debrecen.
Ujvidék.
Nisch.

Nagyvárad.
Temesvár.
Fiume.
Laibach.

Eszék.
Zágráb.
Szófia.
Becserek.

Pancsova.
Belgrád.
Szerajevo.
Szilisztria.

Merán.

Trieszt.

Szabott árak.

Szabott árak.

Alapított 1875-ben.

Stern M. A.

238. sz.

kizárólagos női confection áruháza.

Legnagyobb raktár

Arad és vidékén.

Dús választék

minden e szakmába vágó

ezikkekben

lehető jutányos árak mellett.

Alapított 1875-ben.

